

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2022
(OR. en)

15979/22

ENV 1300
CLIMA 672

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	8 Δεκεμβρίου 2022
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 674 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Πρώτη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών μηδενικής ρύπανσης «Πορεία προς καθαρότερο αέρα, νερό και έδαφος για την Ευρώπη»

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 674 final.

σνημμ.: COM(2022) 674 final

Βρυξέλλες, 8.12.2022
COM(2022) 674 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Πρώτη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών μηδενικής ρύπανσης

«Πορεία προς καθαρότερο αέρα, νερό και έδαφος για την Ευρώπη»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο καθαρός αέρας, το καθαρό νερό και το καθαρό έδαφος σε ένα ανθεκτικό και ακμάζον φυσικό περιβάλλον είναι θεμελιώδους σημασίας για την υγιή ζωή. Η απομόνωση που επιβλήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19, παραδόξως, παρείχε νέες πληροφορίες σχετικά με την αξία ενός καθαρού περιβάλλοντος με βιοποικιλότητα. Σήμερα, ο ρωσικός πόλεμος κατά της Ουκρανίας και η επακόλουθη ενεργειακή και οικονομική κρίση, οι προσπάθειες ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19 και οι πλημμύρες, οι καύσωνες και οι ξηρασίες που προκαλούνται από την αλλαγή του κλίματος επιδεινώνουν αναμφίβολα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρόκλησης για μείωση της ρύπανσης.

Η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη πορεία που καθορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και επιβεβαιώθηκε από το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (8ο ΕΑΡ) έως το 2030, το οποίο θέτει στόχους προτεραιότητας για το 2050¹, εξακολουθεί να ισχύει. Περιλαμβάνει, σύμφωνα με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για το 2050, τη φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες². Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα και του εδάφους³ και η στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων⁴ καθορίζουν ένα όραμα για το 2050⁵, ποσοτικοποιημένους στόχους για το 2030 και συγκεκριμένες δράσεις για να τεθεί η ΕΕ σε πορεία επίτευξης μηδενικής ρύπανσης, καθώς και των στόχων της για το κλίμα και την αποκατάσταση της φύσης⁶. Η Επιτροπή έχει υποβάλει αρκετές σχετικές προτάσεις, πιο πρόσφατα για την αναθεώρηση της οδηγίας για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα⁷, της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων⁸ και την επικαιροποίηση του καταλόγου των ρύπων των υδάτων βάσει της οδηγίας-πλαίσιου για τα ύδατα⁹, καθώς και της πρότασης για την έγκριση τύπου εκπομπών Euro 7 για τα μηχανοκίνητα οχήματα¹⁰. Η σημασία της μείωσης της ρύπανσης ως μέσου βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας τονίζεται στο ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου¹¹.

Η παρούσα ολοκληρωμένη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών «μηδενικής ρύπανσης» αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΕΑΡ¹², το οποίο καθορίζει βασικούς δείκτες ανά στόχο προτεραιότητας και άλλα ειδικά εργαλεία παρακολούθησης ανά τομέα, για παράδειγμα για την κλιματική αλλαγή, τη

---

¹ Βλ. άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης (ΕΕ) 2022/591.

² Βλ. άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της απόφασης (ΕΕ) 2022/591.

³ COM(2021) 400.

⁴ COM(2020) 667.

⁵ «Υγιής πλανήτης για όλους: Η ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους περιορίζεται σε επίπεδα που δεν θεωρούνται πλέον επιβλαβή για την υγεία και τα φυσικά οικοσυστήματα, και εντός ορίων στα οποία μπορεί να αντεπεξέλθει ο πλανήτης μας, ώστε το περιβάλλον να παραμείνει απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες.»

⁶ COM(2020) 380.

⁷ COM(2022) 542.

⁸ COM(2022) 541.

⁹ COM(2022) 540.

¹⁰ COM(2022) 568.

¹¹ COM(2021) 44.

¹² COM(2022) 357.

βιοποικιλότητα¹³ και την κυκλική οικονομία¹⁴, ώστε να παρέχεται λεπτομερής και συνεκτική εικόνα. Γενικός στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να παρουσιάσει την πρόοδο και τις προοπτικές όσον αφορά τους έξι στόχους που εγκρίθηκαν στο σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση, επισημαίνοντας επίσης τα υφιστάμενα κενά. Απαντά σε ερωτήματα όπως τα εξής: Πόσο μολυσμένη είναι η ΕΕ; Ποιες είναι οι τάσεις τα τελευταία έτη; Μπορούμε να επιτύχουμε τους στόχους μηδενικής ρύπανσης για το 2030;

---

¹³ Βλ. [Knowledge Centre for Biodiversity](#) (Κέντρο Γνώσης για τη Βιοποικιλότητα).

¹⁴ COM(2018) 29 και SWD(2018) 17 (επί του παρόντος υπό επανεξέταση).

Με τον τρόπο αυτόν θα υποστηριχτεί η βελτίωση της διακυβέρνησης όσον αφορά τη ρύπανση, ιδίως μέσω:

- της παροχής νέων, σχετικών πληροφοριών·
- της παρακολούθησης του κατά πόσον η εφαρμογή της πολιτικής εξελίσσεται ικανοποιητικά·
- της ανάλυσης συνεργειών και συμβιβασμών μεταξύ των διαφόρων πολιτικών της ΕΕ·
- της συμβολής στη μετατροπή των «έγκαιρων προειδοποιήσεων» σε συστάσεις σχετικά με τους ρύπους που προκαλούν αυξανόμενη ανησυχία με βάση τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα.

Αποκαλύπτει επίσης ορισμένες ελλείψεις και κενά που θα αντιμετωπιστούν τα επόμενα έτη. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι δυσκολίες στην αξιολόγηση της ρύπανσης του εδάφους, δεδομένης της έλλειψης νομικού πλαισίου της ΕΕ για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, οι οποίες θα αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο επικείμενων νομοθετημάτων για την υγεία του εδάφους και την παρακολούθηση των δασών, καθώς και η πρόκληση του συνδυασμού μη εύκολα συγκρίσιμων δεδομένων, που προέρχονται από διαφορετικές επιστημονικές πηγές ή έργα, σε μια ομοιογενή παρουσίαση. Μια άλλη πρόκληση είναι η βελτίωση της κοινοχρησίας και της χρήσης των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων δεδομένων, ώστε να συμμορφώνονται με τις αρχές για τα δεδομένα FAIR (ευρέσιμα, προσβάσιμα, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα)¹⁵. Μολονότι υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα σχεδόν σε πραγματικό χρόνο για την πολιτική για τον αέρα, τα δεδομένα για την αξιολόγηση των υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι συχνά παρωχημένα και ελλιπή, έστω και αν σε εθνικό επίπεδο υπάρχουν πιο επικαιροποιημένα¹⁶. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται εν μέρει στις πλέον πρόσφατες προτάσεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους ρύπους επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, αλλά θα πρέπει να συμπληρωθεί με μελλοντικές αναθεωρήσεις των σχετικών νομοθετημάτων για τα ύδατα και τη θάλασσα.

Η έκθεση αποτελεί σύνοψη πολιτικής της έκθεσης παρακολούθησης, η οποία καταρτίστηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και ενσωματώνει τα πλέον συναφή προηγούμενα και τρέχοντα δεδομένα σε όλες τις περιοχές ρύπανσης που παρακολουθούνται σε επίπεδο ΕΕ¹⁷, καθώς και την έκθεση για τις προοπτικές που συντονίστηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής¹⁸. Τα αποτελέσματα της κατάρτισης μοντέλων και της ανάλυσης προοπτικών βασίζονται σε αξιολόγηση των αναμενόμενων οφελών από τη μείωση της ρύπανσης από βασικές —μεταξύ των οποίων

¹⁵ Βλ. [εδώ](#).

¹⁶ Ειδικότερα, οι κύκλοι υποβολής εκθέσεων της οδηγίας-πλασίου για τη στρατηγική για τα ύδατα και τη θαλάσσια στρατηγική δεν επαρκούν για τη χάραξη πολιτικής και την εφαρμογή της και επιδεινώνονται από τις καθυστερήσεις στην υποβολή των εν λόγω εκθέσεων από τα κράτη μέλη. Έως το τέλος Οκτωβρίου του 2022, πάνω από έξι μήνες μετά τις προθεσμίες, 14 κράτη μέλη (BE, BG, DK, IE, EL, ES, HR, CY, LT, MT, PL, PT, RO και SI) δεν είχαν υποβάλει τα τρίτα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού βάσει της οδηγίας-πλασίου για τα ύδατα και 12 κράτη μέλη (BG, DK, EE, IE, EL, ES, HR, CY, LV, LT, MT και SI) δεν είχαν υποβάλει εκθέσεις σχετικά με τις θαλάσσιες στρατηγικές τους βάσει της οδηγίας-πλασίου για τη θαλάσσια στρατηγική.

¹⁷ ΕΟΠ, Zero Pollution Monitoring (Παρακολούθηση μηδενικής ρύπανσης): <https://www.eea.europa.eu/publications/zero-pollution/zero-pollution>.

¹⁸ [JRC \(2022\): 'Zero pollution outlook'](#) [JRC (2022): «Προοπτική μηδενικής ρύπανσης»]

και οι πρόσφατα προταθείσες— πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ. Οι πηγές πληροφοριών για την παρούσα πρώτη έκθεση προοπτικών «μηδενικής ρύπανσης» περιλαμβάνουν την τρίτη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα¹⁹, τις αξιολογήσεις προοπτικών για τον θόρυβο²⁰, τις θεραπευτικές ουσίες, την κατανάλωση και την παραγωγή, καθώς και τα βασικά πορίσματα της πρόσφατης έκθεσης σχετικά με τις προβλέψεις για μηδενική ρύπανση²¹. Επιπλέον, τα αποτελέσματα των ερευνητικών προγραμμάτων της ΕΕ συνοψίζονται σε πρόσφατη έκθεση²², η οποία περιλαμβάνει σειρά από χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα που παρέχουν πολύτιμη υποστήριξη και καινοτόμες λύσεις για τη βάση γνώσεων σχετικά με τη μηδενική ρύπανση.

2. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΗΔΕΝΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

Το παρόν κεφάλαιο παρουσιάζει συνοπτικά τα πορίσματα σχετικά με την παρακολούθηση μηδενικής ρύπανσης. Επικεντρώνεται στην πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής και στην απόσταση προς την επίτευξη των στόχων για το 2030.

2.1. Μηδενική ρύπανση και υγεία

Οι στόχοι σχετικά με τη μηδενική ρύπανση και την υγεία για το 2030²³

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, τις φιλοδοξίες της Πράσινης Συμφωνίας και σε συνέργεια με άλλες πρωτοβουλίες, έως το 2030 η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει κατά περισσότερο από **55 % τις επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία** (πρώροι θάνατοι) και κατά **30 % το ποσοστό των ατόμων που διαταράσσονται από τον θόρυβο από μέσα μεταφοράς**.

Έχει σημειωθεί απτή πρόοδος όσον αφορά τη μείωση κατά 45 % των επιβλαβών επιπτώσεων στην υγεία που σχετίζονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση (όπως καρδιακές παθήσεις, καρκίνος και νόσοι του αναπνευστικού συστήματος), σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Αντιθέτως, οι βλάβες στην υγεία που συνδέονται με την **ηχορύπανση**, όπως ο κίνδυνος καρδιαγγειακών παθήσεων, η διαταραχή ύπνου και οχλήσεις²⁴, παρέμειναν μάλλον σταθερές από το 2012.

Τα συνολικά υψηλά ποσοστά συμμόρφωσης με τα πρότυπα της ΕΕ για τη ρύπανση των πόσιμων υδάτων και των υδάτων κολύμβησης (> 99 % και > 93 % αντίστοιχα) είναι ενθαρρυντικά. Όσον αφορά τις επιπτώσεις της χρήσης χημικών ουσιών στην υγεία,

¹⁹ COM(2022) 673.

²⁰ ΕΟΠ (2022): «Outlook to 2030-can the number of people affected by transport noise be cut by 30%?» (Προοπτικές έως το 2030 — Μπορεί να μειωθεί κατά 30 % ο αριθμός των ατόμων που επηρεάζονται από τον θόρυβο από μέσα μεταφοράς;).

²¹ [FORENV Financial Report 2021](#) [Οικονομική έκθεση του συστήματος ανάλυσης προοπτικών της ΕΕ για το περιβάλλον (FORENV) για το 2021].

²² «Έργα του προγράμματος “Ορίζων” που υποστηρίζουν το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση». [Έκθεση](#) που δημοσίευσε η Επιτροπή (ΓΔ RTD) τον Οκτώβριο του 2022.

²³ Βλ. παράρτημα 2 του εγγράφου COM(2021) 400 για λεπτομέρειες.

²⁴ [ΕΟΠ \(2022\)](#): «Health impacts of exposure to noise from transport» (Επιπτώσεις στην υγεία από την έκθεση στον θόρυβο από μέσα μεταφοράς).

παρότι τα επίπεδα ορισμένων χημικών ουσιών μειώνονται, η χρήση ορισμένων υποκατάστατων χημικών ουσιών που παρουσιάζουν παρόμοιο κίνδυνο αυξάνεται σταθερά. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, πάνω από το 10 % των πρόωρων θανάτων στην ΕΕ κάθε χρόνο εξακολουθούν να σχετίζονται με τη ρύπανση του περιβάλλοντος²⁵. Αυτό οφείλεται κυρίως στα υψηλά επίπεδα ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα, αλλά και στην ηχορύπανση και την έκθεση σε χημικές ουσίες, που είναι πιθανό να υποτιμηθεί²⁶. Η ρύπανση δεν κατανέμεται ισομερώς σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, των ηλικιωμένων και των ατόμων που πάσχουν από άσθμα ή άλλες αναπνευστικές ή καρδιαγγειακές παθήσεις, είναι πιο ευαίσθητα στην έκθεση στη ρύπανση και τα άτομα που ανήκουν σε χαμηλότερες κοινωνικοοικονομικές ομάδες τείνουν επίσης να εκτίθενται σε υψηλότερα επίπεδα ρύπανσης²⁷.

Η εξάλειψη της παραδοσιακής ρύπανσης, π.χ. από μολυσμένους χώρους, είναι δαπανηρή διότι ο ρυπαίνων συχνά δεν φέρει ευθύνη, δεν είναι γνωστός ή δεν είναι σε θέση να πληρώσει για την αποκατάσταση. Αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της αποφυγής της ρύπανσης εξαρχής και της υποκατάστασης των χημικών ουσιών με λιγότερο επικίνδυνες ουσίες. Με βάση τα διδάγματα του παρελθόντος, πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί στην αντιμετώπιση των ρύπων που προκαλούν νέες ανησυχίες, ιδίως εκείνων που προέρχονται από φαρμακευτικά προϊόντα και αντιμικροβιακές ουσίες, «παντοτινές» χημικές ουσίες (όπως οι υπερφθοριωμένες και πολυφθοριωμένες αλκυλιωμένες ουσίες, PFAS), ενδοκρινικούς διαταράκτες και μικροπλαστικά. Πρέπει επίσης να θεσπίσουμε μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των μειγμάτων χημικών ουσιών στην υγεία και των συνδυασμένων επιδράσεών τους, π.χ. στην ποιότητα του αέρα εσωτερικών χώρων²⁸.

Η Επιτροπή αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά σε ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών, ιδίως στο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία (π.χ. μικροπλαστικά), στη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων (π.χ. PFAS και αναθεώρηση των κανόνων για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία²⁹ των χημικών προϊόντων, καθώς και αναθεώρηση του κανονισμού REACH³⁰), στο σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση (π.χ. ποιότητα του αέρα εσωτερικών χώρων και η πρόσφατη ανακοίνωση για τον αμίαντο) και στη στρατηγική για το έδαφος (π.χ. νέο νομοθέτημα για την υγεία του εδάφους, κατάλογος προτεραιοτήτων της ΕΕ για τη ρύπανση του εδάφους που προκαλούν νέες ανησυχίες, βελτίωση της εκτίμησης κινδύνου)³¹. Έχει επίσης προταθεί η σταδιακή εναρμόνιση των νομικών προτύπων της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ, με σκοπό την καλύτερη προστασία της υγείας και της ευημερίας των ανθρώπων (π.χ. για την περαιτέρω μείωση των πρόωρων θανάτων).

---

²⁵ Βλ. [εδώ](#).

²⁶ Η υποεκτίμηση, δεδομένου ότι εξετάζεται μόνο ένας περιορισμένος αριθμός παραγόντων κινδύνου, δεν αφορά, για παράδειγμα, τους πραγματικούς κινδύνους για την υγεία που συνδέονται με την έκθεση σε χημικές ουσίες. Συνεχίζονται οι εργασίες στο πλαίσιο της σύμπραξης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την αξιολόγηση των κινδύνων από χημικές ουσίες ([PARC](#)).

²⁷ [Έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 22/2018](#) και νέο μήνυμα [εδώ](#).

²⁸ Βλ. [εδώ](#).

²⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008.

³⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006.

³¹ COM(2020) 98, COM(2020) 667, COM(2021) 400, COM(2022) 488.

2.2. Μηδενική ρύπανση και βιοποικιλότητα

Οι στόχοι μηδενικής ρύπανσης και βιοποικιλότητας για το 2030³²

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, τις φιλοδοξίες της Πράσινης Συμφωνίας και σε συνέργεια με άλλες πρωτοβουλίες, έως το 2030 η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει κατά **25 % τα οικοσυστήματα της ΕΕ στα οποία η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί τη βιοποικιλότητα** και κατά **50 % τις απώλειες θρεπτικών ουσιών, τη χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και τον κίνδυνο απ' αυτά, τη χρήση των πλέον επικίνδυνων φυτοφαρμάκων και την πώληση αντιμικροβιακών ουσιών για εκτρεφόμενα ζώα και στις υδατοκαλλιέργειες.**

Η ρύπανση είναι μία από τις πέντε κύριες απειλές για τη βιοποικιλότητα³³. Υπέρβαση των πλανητικών ορίων όσον αφορά τη ρύπανση, δηλαδή τον ασφαλή χώρο λειτουργίας της Γης, για τις θρεπτικές ουσίες (στην Ευρώπη με συντελεστή 2 για τον φώσφορο και συντελεστή 3.3 για το άζωτο)³⁴ και για τις «νέες οντότητες» (συμπεριλαμβανομένων των χημικών και των πλαστικών)³⁵.

Μέχρι στιγμής, σε σύγκριση με τα έτη αναφοράς³⁶, η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ρύπανση από φυτοφάρμακα και αντιμικροβιακές ουσίες έχει μειωθεί κατά 12 % (για την έκταση των οικοσυστημάτων που επηρεάζονται από την ατμοσφαιρική ρύπανση), κατά 14 % (για τη χρήση των χημικών φυτοφαρμάκων και τον κίνδυνο απ' αυτά), κατά 26 % (για τη χρήση πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων) και κατά 18 % (για τις πωλήσεις αντιμικροβιακών ουσιών) σε σχέση με τους προαναφερθέντες στόχους. Για τον στόχο του 50 % των απωλειών θρεπτικών ουσιών, εξακολουθούν να συλλέγονται δεδομένα. Διάφοροι προσεγγιστικοί δείκτες³⁷ φαίνεται να δείχνουν ότι οι απώλειες θρεπτικών ουσιών έχουν παραμείνει σχετικά σταθερές, χωρίς καμία ένδειξη σημαντικής μείωσης κατά την τελευταία δεκαετία.

Σημειώθηκε σημαντική υπέρβαση των ορίων ρύπανσης της ΕΕ για την προστασία της βιοποικιλότητας. Με βάση τα στοιχεία του 2015, το 23 % των σχεδόν 10 000 συστημάτων υπόγειων υδάτων της ΕΕ και το 59 % των σχεδόν 100 000 συστημάτων επιφανειακών υδάτων της ΕΕ εξακολουθούν να μην επιτυγχάνουν «καλή χημική κατάσταση». Με βάση τα στοιχεία του 2018, το 80 % της θαλάσσιας περιοχής της ΕΕ δεν πληροί ακόμη την «καλή περιβαλλοντική κατάσταση» όσον αφορά τις μολύνουσες ουσίες. 13 κράτη μέλη υπέβαλαν το 3ο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού (ΣΔΛΑΠ) πριν από το τέλος Οκτωβρίου 2022. Μια προκαταρκτική ανάλυση δείχνει μια γενικά σταθερή κατάσταση σε σύγκριση με το 2ο ΣΔΛΑΠ, ιδίως όσον αφορά τη χημική

³² Βλ. [παράρτημα 2 του εγγράφου COM\(2021\) 400](#) για λεπτομέρειες.

³³ Οι πέντε αυτές απειλές είναι οι αλλαγές στη χρήση της γης και της θάλασσας· η εκμετάλλευση φυσικών πόρων· η κλιματική αλλαγή· η ρύπανση· και τα χωροκατακτητικά ξένα είδη (βλ. [IPBES](#)).

³⁴ [Εκθεση αριθ. 01/2020 του ΕΟΠ](#).

³⁵ [Tassinari et al. \(2022\)](#): «Outside the Safe Operating Space of the Planetary Boundary for Novel Entities» (Εκτός του ασφαλούς χώρου λειτουργίας του πλανητικού ορίου για τις νέες οντότητες), *Environmental Science and Technology* (2022).

³⁶ Βλ. [παράρτημα 2 του εγγράφου COM\(2021\) 400](#) για λεπτομέρειες.

³⁷ Βλ. [εδώ](#).

κατάσταση των υπόγειων υδάτων. Η οικολογική και χημική κατάσταση των επιφανειακών υδάτων είναι πιο σύνθετη, καθώς ορισμένες χώρες παρουσιάζουν σημάδια βελτίωσης, ενώ άλλες αναφέρουν υποβάθμιση της ποιότητας. Μια πιο ολοκληρωμένη ανάλυση βρίσκεται σε εξέλιξη³⁸.

Τα επιστημονικά στοιχεία καταδεικνύουν πρόσθετες προκλήσεις, όπως η έλλειψη γνώσεων και δεδομένων σχετικά με τη ρύπανση των υδάτων, της θάλασσας και του εδάφους. Οι επιπτώσεις των ρύπων στα οικοσυστήματα αυξάνονται λόγω των συνδυασμένων επιπτώσεών τους. Η κλίμακα των επιπτώσεων του υποθαλάσσιου θορύβου, των μικροπλαστικών και της φωτορύπανσης³⁹ στη βιοποικιλότητα καθίσταται όλο και πιο εμφανής⁴⁰.

Η Επιτροπή έχει προτείνει σειρά μέτρων για την καλύτερη προστασία της βιοποικιλότητας από τη ρύπανση, κυρίως στο πλαίσιο των στρατηγικών της για τη βιοποικιλότητα και «από το αγρόκτημα στο πιάτο» (π.χ. για τα φυτοφάρμακα, τις θρεπτικές και τις αντιμικροβιακές ουσίες), του σχεδίου δράσης της για μηδενική ρύπανση (π.χ. σχετικά με τους ρύπους των υδάτων, τα αστικά λύματα) και της στρατηγικής της για το έδαφος (π.χ. το επικείμενο νομοθέτημα για την υγεία του εδάφους)⁴¹. Επίσης, προσαρμόζει τα νομικά πρότυπα στα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία και αντιμετωπίζει την αναδυόμενη ρύπανση, π.χ. με την πρόσφατη πρόταση σχετικά με τον κατάλογο των ρύπων των υδάτων και τα όρια για τον υποθαλάσσιο θόρυβο βάσει της οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική. Οι συνδυασμένες επιπτώσεις των ρύπων εξετάζονται στην αναθεώρηση του κανονισμού REACH και άλλων νομοθετικών πράξεων για τα χημικά προϊόντα. Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) αναπτύσσει επί του παρόντος μεθόδους για την αξιολόγηση των σφαιρικών επιπτώσεων των φυτοφαρμάκων, όπως ορίζεται σε ειδικό σχέδιο δράσης⁴². Τέλος, οι επιπτώσεις της φωτορύπανσης στα έντομα επικοινωνίας αντιμετωπίζονται με την πρωτοβουλία για τους επικοινωνιαστές.

2.3. Μηδενική ρύπανση και κυκλική οικονομία

Οι στόχοι μηδενικής ρύπανσης και κυκλικής οικονομίας για το 2030⁴³

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, τις φιλοδοξίες της Πράσινης Συμφωνίας και σε συνέργεια με άλλες πρωτοβουλίες, έως το 2030 η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει κατά 50 % τα πλαστικά απορρίμματα στη θάλασσα, κατά 30 % τα μικροπλαστικά που εκλύονται στο περιβάλλον, κατά 50 % τα υπολειμματικά αστικά απόβλητα και σε σημαντικό βαθμό τη συνολική παραγωγή αποβλήτων.

³⁸ Βλ. [εδώ](#).

³⁹ Π.χ. [EEA ETC-HE Report 2022/8](#): «Review and Assessment of Available Information on Light Pollution in Europe» (Εκθεση 2022/8 του ΕΟΠ και του Ευρωπαϊκού θεματικού κέντρου για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον: Επανεξέταση και αξιολόγηση των διαθέσιμων πληροφοριών για την ελαφρά ρύπανση στην Ευρώπη).

⁴⁰ Βλ. μηνύματα [εδώ](#).

⁴¹ COM(2020) 380, COM(2020) 381, COM(2021) 400, COM(2022) 488.

⁴² Βλ. [εδώ](#).

⁴³ Βλ. παράρτημα 2 του εγγράφου COM(2021) 400 για λεπτομέρειες.

Η πρόοδος προς την επίτευξη αυτών των στόχων ήταν αργή. Όσον αφορά **τα πλαστικά απορρίμματα και τα μικροπλαστικά**, η συλλογή και ανάλυση της περιόδου 2015-2020 βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της ολοκλήρωσης και δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί συγκεντρωτικός, συμφωνηθείς υπολογισμός των τάσεων σε επίπεδο ΕΕ. Ωστόσο, μια προκαταρκτική εξέταση των διαθέσιμων δεδομένων δείχνει ότι οι συγκεντρώσεις πλαστικών απορριμμάτων μειώνονται στις περισσότερες ακτές της ΕΕ, γεγονός που αποτελεί ενθαρρυντικό σημάδι. Τα εναρμονισμένα στοιχεία θα δημοσιευθούν το 2023⁴⁴. Επίσης, η εφαρμογή της οδηγίας-πλασιού για τη θαλάσσια στρατηγική⁴⁵, της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης⁴⁶, της οδηγίας για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής⁴⁷ και των πρωτοβουλιών για τα μικροπλαστικά⁴⁸ θα συμβάλει στη διαμόρφωση καλύτερης εικόνας για τα θαλάσσια απορρίμματα και στην αξιολόγηση του στόχου για τα μικροπλαστικά για την επόμενη έκθεση το 2024. Όσον αφορά τα **απόβλητα**, τα τελευταία στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι η συνολική παραγωγή αποβλήτων μειώθηκε κατά 4 % μεταξύ 2010 και 2020⁴⁹. Όσον αφορά τα **υπολειμματικά αστικά απόβλητα**, δεν διαπιστώθηκε σημαντική μεταβολή από το 2016⁵⁰. Ταυτόχρονα, τα απορρίμματα συσκευασίας αυξήθηκαν κατά τα τελευταία 10 έτη κατά 19 %. Όπως και σε άλλους τομείς, το έλλειμμα εφαρμογής των υφιστάμενων μέτρων και η αδυναμία αντιμετώπισης ορισμένων πηγών ρύπανσης αποτελούν τους βασικούς λόγους για την περιορισμένη πρόοδο. Επιπλέον, η παρουσία επικίνδυνων χημικών ουσιών στα προϊόντα εξακολουθεί να παρεμποδίζει την ανακύκλωση των υλικών.

Αντιθέτως, η ρύπανση του αέρα και των υδάτων από την παραγωγή στην ΕΕ μειώνεται σταθερά, με τις εκπομπές της ΕΕ να μειώνονται κατά 3 %⁵¹ έως 26 %⁵² το 2015, ανάλογα με τον ρύπο. Το **συνολικό αποτύπωμα κατανάλωσης της ΕΕ**⁵³, το αποτύπωμα υλικού και η χρήση χημικών ουσιών από τη βιομηχανία και τους καταναλωτές παραμένουν μέχρι στιγμής σχετικά σταθερά, με χαμηλότερους αριθμούς το 2020, πιθανότατα λόγω της πανδημίας COVID. Το **αποτύπωμα υλικού**, δηλαδή η παγκόσμια ζήτηση για εξόρυξη υλικών που προκαλείται από τη χρήση και τις επενδύσεις από επιχειρήσεις, νοικοκυριά και κυβερνήσεις στις ευρωπαϊκές χώρες, είναι πολύ υψηλό και ανήλθε σε 13,7 τόνους κατ' άτομο το 2020. Συνολικά, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με την παραγωγή και την κατανάλωση της ΕΕ είναι υψηλές και μη

⁴⁴ [JRC \(2013\)](#): «Guidance for the Monitoring of Marine Litter» (Καθοδήγηση για την παρακολούθηση των θαλάσσιων απορριμμάτων).

⁴⁵ Βλ. περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#).

⁴⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2019/904.

⁴⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12823-Ρυπανση-απο-μικροπλαστικα-μετρα-μειωσης-του-περιβαλλοντικου-αντικτυπου_el.

⁴⁹ [Eurostat: Statistics on generation of waste by waste category \(Στατιστικά στοιχεία σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων ανά κατηγορία αποβλήτων\)](#).

⁵⁰ [ΕΟΠ \(2022\)](#): «Reaching 2030's residual municipal waste target — why recycling is not enough» (Επίτευξη του στόχου του 2030 για τα υπολειμματικά αστικά απόβλητα — γιατί η ανακύκλωση δεν επαρκεί).

⁵¹ Για τις εκπομπές αμμωνίας στην ατμόσφαιρα.

⁵² Για τη χρήση των πιο επικίνδυνων χημικών φυτοφαρμάκων.

⁵³ Το αποτύπωμα κατανάλωσης και το εγχώριο αποτύπωμα βασίζονται σε σύνολο 16 δεικτών που βασίζονται στην αξιολόγηση του κύκλου ζωής (ΑΚΖ) (διαθέσιμοι επίσης και ως ενιαία βαθμολογία), σκοπός των οποίων είναι η ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κατανάλωσης σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Βλ. λεπτομέρειες: [JRC \(2019\)](#) και [European Platform on Life Cycle Assessment](#) (Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την αξιολόγηση του κύκλου ζωής).

βιώσιμες: υπερβαίνουν ήδη σημαντικά το μερίδιο της ΕΕ στα διάφορα πλανητικά όρια⁵⁴. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των εμπορευμάτων που εισάγουμε και της «εξαγωγής της ρύπανσης» εκτός της ΕΕ. Αυτό είναι σημαντικό, για παράδειγμα, για τον τομέα εξόρυξης εντός και εκτός της ΕΕ, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των κρίσιμων πρώτων υλών για τον στόχο της ΕΕ να αυξήσει τη στρατηγική αυτονομία της και να επιταχύνει την πράσινη μετάβαση. Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η μεταφορά αποβλήτων⁵⁵.

Η Επιτροπή λαμβάνει ήδη μέτρα για να καταστήσει τα συστήματα κατανάλωσης και παραγωγής ασφαλέστερα και πιο βιώσιμα, κυρίως στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την κυκλική οικονομία⁵⁶ (π.χ. μέτρα για τη μεταφορά αποβλήτων, πρόταση για τον οικολογικό σχεδιασμό για βιώσιμα προϊόντα, αναθεώρηση της οδηγίας για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας)⁵⁷ και του σχεδίου δράσης για μηδενική ρύπανση (π.χ. μέτρα για τις βιομηχανικές εκπομπές), καθώς και της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοοικονομία⁵⁸. Προγραμματίζονται περισσότερες δράσεις, π.χ. η αναθεώρηση των κανονισμών REACH ή το πλαίσιο αξιολόγησης για «ασφαλή και βιώσιμα εκ σχεδιασμού» χημικά προϊόντα και υλικά στο πλαίσιο της στρατηγικής για τα χημικά προϊόντα για τη βιωσιμότητα, καθώς και της πρωτοβουλίας για τους οικολογικούς ισχυρισμούς. Η περαιτέρω ανάπτυξη μεθόδων και δεικτών αποτυπώματος υλικών και κατανάλωσης της ΕΕ και η σύγκρισή τους με τα πλανητικά όρια μπορούν επίσης να προσφέρουν καλύτερες συστημικές γνώσεις.

3. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Οι πηγές για το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνουν σειρά έργων και πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένων μελετών κατάρτισης μοντέλων και ανάλυσης προοπτικών που συντονίζονται από την Επιτροπή (βλ. κατωτέρω). Στο μέτρο του δυνατού, τα σενάρια κατάρτισης μοντέλων έλαβαν υπόψη την πρόοδο που αναμένεται να επιτευχθεί εάν η ισχύουσα και προτεινόμενη νομοθεσία της ΕΕ εφαρμοστεί πλήρως. Ωστόσο, κάθε προοπτική βασίζεται σε συγκεκριμένες παραδοχές και περιορισμούς που τεκμηριώνονται στις ειδικές δημοσιεύσεις που αναφέρονται παρακάτω. Τα πορίσματα αυτής της άσκησης παρουσιάζονται ως προοπτικές για καθαρό αέρα, καθαρό νερό και θαλάσσιο περιβάλλον και καθαρό έδαφος.

3.1. Μηδενική ρύπανση και υγεία

Οι προοπτικές για το 2030 σε σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και την ηχορύπανση αξιολογήθηκαν σε σχέση με την πιθανή επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με την υγεία (πρβλ. 2.1).

⁵⁴ [JRC \(2020\): «Environmental sustainability of European production and consumption assessed against planetary boundaries» \(Περιβαλλοντική βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής παραγωγής και κατανάλωσης που αξιολογείται με βάση τα πλανητικά όρια\).](#)

⁵⁵ Βλ. [εδώ](#).

⁵⁶ COM(2020) 98.

⁵⁷ COM(2021) 709, COM(2022) 142 και COM(2022) 677.

⁵⁸ COM(2018) 673/2 και SWD(2018) 431/2.

Στο πλαίσιο της **τρίτης έκδοσης της Προοπτικής για καθαρό αέρα**⁵⁹ διαπιστώθηκε ότι, εάν εφαρμόσει πλήρως την ισχύουσα και την προτεινόμενη ενωσιακή νομοθεσία, η ΕΕ θα μειώσει τον αριθμό των πρόωρων θανάτων λόγω ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά περισσότερο από 55 % το 2030 σε σύγκριση με το 2005. Πράγματι, ως αποτέλεσμα της αναθεώρησης της οδηγίας για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα που πρότεινε η Επιτροπή⁶⁰, είναι πιθανό το 2030 να επιτευχθούν μειώσεις κατά περισσότερο από 70 %, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Για να διασφαλιστεί η υλοποίηση των αναμενόμενων προβλέψεων, είναι σημαντικό να εφαρμοστεί πλήρως η ισχύουσα νομοθεσία. Ομοίως, είναι σημαντικό να υιοθετηθούν ταχέως πρόσφατες προτάσεις πολιτικής, ιδίως σχετικά με τα πρότυπα εκπομπών οχημάτων (Euro 7), τις βιομηχανικές εκπομπές (συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές ώστε να καλυφθούν οι μεγάλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, που προβλέπεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη μείωση των εκπομπών αμμωνίας) και πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την προσαρμογή στον στόχο του 55 % και των πρωτοβουλιών του REPowerEU, με παράλληλη διατήρηση του προτεινόμενου επιπέδου φιλοδοξίας.

Όσον αφορά την **ηχορύπανση**, αν και έχουν θεσπιστεί πολλές νομοθετικές πράξεις σε επίπεδο ΕΕ από το 2002⁶¹, φαίνεται απίθανο στο παρόν στάδιο να επιτευχθεί ο στόχος της μηδενικής ηχορύπανσης που είναι η μείωση του αριθμού των ατόμων που υφίστανται επιβλαβή επίδραση από τον θόρυβο από μέσα μεταφοράς κατά 30 % έως το 2030 (σε σύγκριση με το 2017). Οι τρέχουσες εκτιμήσεις δείχνουν ότι ο αριθμός δεν θα μειωθεί κατά περισσότερο από 19 % έως το 2030, εκτός εάν ληφθεί σημαντική δέσμη πρόσθετων μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και εκτός εάν η ενισχυμένη δράση της ΕΕ σε όλους τους σχετικούς τομείς των μεταφορών οδηγήσει σε σημαντική περαιτέρω μείωση της ηχορύπανσης. Η απόσταση έως την επίτευξη του στόχου μπορεί να μειωθεί περαιτέρω εάν τα κράτη μέλη ενισχύσουν τα μέτρα τους. Αυτό θα περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, αυστηρότερους κανονισμούς για τον θόρυβο και την επιβολή της νομοθεσίας⁶² για τις μεταφορές, π.χ. βελτίωση των οχημάτων και των λειτουργιών τους και σημαντική μείωση της οδικής κυκλοφορίας και των ορίων ταχύτητας στις πόλεις⁶³. Το τελευταίο προβλέπεται ήδη από πολλές πόλεις στο πλαίσιο των μέτρων τους για το κλίμα και την ποιότητα του αέρα.

3.2. Μηδενική ρύπανση και βιοποικιλότητα

Οι προοπτικές για το 2030 σε σχέση με τη ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος από θρεπτικές ουσίες αξιολογήθηκαν σε σχέση με την πιθανή επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα (πρβλ. 2.2). Στο παρόν στάδιο δεν διενεργήθηκε αξιολόγηση για τα φυτοφάρμακα, τις αντιμικροβιακές ουσίες ή

---

⁵⁹ COM(2022) 673.

⁶⁰ Μέσω των προτάσεων για καλύτερη εναρμόνιση των προτύπων ποιότητας του αέρα με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ. Για λεπτομέρειες, βλ. COM(2022) 542.

⁶¹ Ιδίως, η οδηγία 2002/49/ΕΚ για τον περιβαλλοντικό θόρυβο, αλλά και ειδική νομοθεσία για τις πηγές θορύβου, π.χ. ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 540/2014 και ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/2144 για τον θόρυβο από την οδική κυκλοφορία, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2014 για τον θόρυβο από τη σιδηροδρομική κυκλοφορία ή ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 598/2014 για τον θόρυβο από τα αεροσκάφη.

⁶² Π.χ. βλ. [έργο NEMO](#).

⁶³ Περισσότερες λεπτομέρειες θα δημοσιευθούν στην επικείμενη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τον περιβαλλοντικό θόρυβο.

τη ρύπανση του εδάφους, λόγω έλλειψης δεδομένων και διαθεσιμότητας συναφών μοντέλων.

Στην **τρίτη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα** διαπιστώθηκε ότι η κατάσταση είναι πιο ανησυχητική. Οι τρέχουσες και οι προτεινόμενες πολιτικές της ΕΕ δεν φαίνονται επαρκείς ώστε να μπορέσει η ΕΕ να μειώσει την έκταση των οικοσυστημάτων της ΕΕ που απειλούνται από την ατμοσφαιρική ρύπανση κατά 25 % το 2030 σε σύγκριση με το 2005. Ωστόσο, αν εφαρμοστεί η αναθεώρηση των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα που προτάθηκε πρόσφατα, ο στόχος αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί.

Ο κύριος τομέας ανησυχίας παραμένουν οι εκπομπές αμμωνίας από τη γεωργία, για τις οποίες απαιτούνται ακόμη πολλές προσπάθειες μείωσης και οι οποίες θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από την υιοθέτηση και την εφαρμογή της νέας οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές, καθώς και από την πραγματική υιοθέτηση των σχετικών με τη ρύπανση μέτρων που προτείνονται από τα κράτη μέλη στα οικεία στρατηγικά σχέδια για την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ).

Στις **προοπτικές για καθαρά ύδατα και καθαρή θάλασσα**⁶⁴ διαπιστώθηκε ότι οι συμφωνηθέντες στόχοι για τις θρεπτικές ουσίες και τα πρόσθετα μέτρα που έχουν προταθεί σε επίπεδο ΕΕ μέχρι σήμερα ενδέχεται να μην επαρκούν για την εξάλειψη των επιπτώσεων της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες σε όλα τα μέρη των ευρωπαϊκών θαλασσών. Όπως και στα σενάρια ατμοσφαιρικής ρύπανσης, η μείωση των εκπομπών θρεπτικών ουσιών θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την εφαρμογή και την επιβολή της σχετικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας (δηλαδή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, της οδηγίας-πλαίσου για τα ύδατα και άλλης σχετικής νομοθεσίας στον τομέα της ρύπανσης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των αναθεωρημένων οδηγιών για τις βιομηχανικές εκπομπές και τα αστικά λύματα). Τα μέτρα που θεσπίζονται στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου. Οι προοπτικές υποστηρίζονται από ολοκληρωμένη ανάλυση σχετικά με τις θρεπτικές ουσίες (που εξετάζει τη ρύπανση από άζωτο και φώσφορο), η οποία δείχνει ότι μπορεί να σημειωθεί πρόοδος με τα τρέχοντα μέτρα, αλλά τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναλάβουν περαιτέρω δράση εάν πρόκειται να επιτύχουν τον στόχο για τις απώλειες θρεπτικών ουσιών στο περιβάλλον έως το 2030. Σε επίπεδο ΕΕ, το **επικείμενο ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των θρεπτικών ουσιών** θα διερευνήσει περαιτέρω μέτρα πολιτικής για τη βελτίωση της αποδοτικότητας της χρήσης των θρεπτικών ουσιών και τη μείωση των απωλειών στο περιβάλλον, καθώς και νέες τεχνικές και τα μέτρα που απαιτούνται για την προώθηση της ανάκτησης και της ανακύκλωσης θρεπτικών ουσιών. Επιπλέον, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα στηρίξει συστημικές προσεγγίσεις για τον περιορισμό των εκπομπών θρεπτικών ουσιών από διάφορες πηγές και για την επαναφορά των ροών τους εντός ασφαλών οικολογικών ορίων, για παράδειγμα με τη βελτίωση της διαχείρισης των προϊόντων λίπανσης στη γεωργία, λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών συνθηκών. Θα αναλύσει επίσης τη μείωση των αποβλήτων κατά μήκος της αλυσίδας τροφίμων, σε συνδυασμό με κοινωνικές αλλαγές (όπως διατροφικές αλλαγές, αλλαγές στην παραγωγή και στην κατανάλωση), που μπορούν να βοηθήσουν.

⁶⁴ [JRC \(2022\): 'Zero pollution outlook'](#) [JRC (2022): «Προοπτική μηδενικής ρύπανσης»]

Οι **προοπτικές για το έδαφος** βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης. Οι εργασίες που ξεκίνησαν στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για το έδαφος και του παρατηρητηρίου της ΕΕ για το έδαφος (EUSO)⁶⁵ περιλαμβάνουν την ανάπτυξη εργαλείων κατάρτισης μοντέλων που θα καταστήσουν δυνατή την πρόβλεψη μελλοντικών τάσεων ρύπανσης. Επιπλέον, η αποστολή της ΕΕ «Μια ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος»⁶⁶ καθορίζει μια πορεία για την προώθηση και την αποκατάσταση της υγείας του εδάφους, μεταξύ άλλων με την επέκταση και την εναρμόνιση της παρακολούθησης του εδάφους στην Ευρώπη.

3.3. Μηδενική ρύπανση και κυκλική οικονομία

Οι προοπτικές για το 2030 σε σχέση με την κατανάλωση και την παραγωγή εξέτασαν τη ρύπανση και την κατανάλωση πλαστικών, αλλά δεν διενεργήθηκε αξιολόγηση για τους σχετικούς στόχους (πρβλ. 2.3).

Οι προοπτικές για τα ύδατα και τη θάλασσα εξέτασαν επίσης την κατάρτιση μοντέλων για τη **ρύπανση από πλαστικά** στη Μεσόγειο Θάλασσα. Έως το 2030, τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των πλαστικών μίας χρήσης (SUP) αναμένεται να μειώσουν το σύνολο των απορριμμάτων στη Μεσόγειο μόνο κατά 14 % (τόσο τα επιπλέοντα απορρίμματα όσο και τα απορρίμματα στις παραλίες). Για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ⁶⁷, πρέπει να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση της διασυνοριακής διάστασης της ρύπανσης από πλαστικά. Σε μια άλλη αξιολόγηση εξετάστηκαν οι **επιπτώσεις της κατανάλωσης** στην τοξικότητα των γλυκών υδάτων στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προοπτικής για το αποτύπωμα της κατανάλωσης⁶⁸. Η αξιολόγηση προέβλεψε ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της κατανάλωσης στην ΕΕ θα συνεχίσουν να αυξάνονται έως το 2030 και θα υπερβαίνουν τα πλανητικά όρια⁶⁹, μεταξύ άλλων και για την οικοτοξικότητα των γλυκών υδάτων⁷⁰.

3.4. Μηδενική ρύπανση και προβλέψεις

Οι **προβλέψεις** και η **ανίχνευση ορίζοντα**⁷¹ αποκάλυψαν ότι οι τρέχουσες κοινωνικές τάσεις και μετασχηματισμοί, π.χ. η αύξηση της ψηφιοποίησης και η απανθρακοποίηση,

⁶⁵ Βλ. [εδώ](#).

⁶⁶ Βλ. [εδώ](#).

⁶⁷ Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει προσεγγίσεις επιστήμης των πολιτών, όπως μέσω της αποστολής της ΕΕ «Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας», η οποία στηρίζει την υλοποίηση της πρωτοβουλίας «Plastic Pirates» σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό τη συμμετοχή και την ενδυνάμωση των νέων σε ολόκληρη την Ευρώπη για την παρακολούθηση και την αντιμετώπιση της ρύπανσης από πλαστικά σε ποταμούς, ακτές και θάλασσες.

⁶⁸ Με βάση το αποτύπωμα κατανάλωσης και το εγχώριο αποτύπωμα του JRC, βλ. [εδώ](#).

⁶⁹ [JRC \(2020\): «Environmental sustainability of European production and consumption assessed against planetary boundaries»](#) (Περιβαλλοντική βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής παραγωγής και κατανάλωσης που αξιολογείται με βάση τα πλανητικά όρια).

⁷⁰ [JRC \(2022\): «Consumption Footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption, European Commission»](#)(Αποτύπωμα κατανάλωσης: εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κατανάλωσης στην ΕΕ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, JRC126257.

⁷¹ Σε αντίθεση με τις προοπτικές βάσει κατάρτισης μοντέλων, οι προβλέψεις διερευνούν, προβλέπουν και διαμορφώνουν το μέλλον με τη χρήση συλλογικών πληροφοριών με δομημένο και συστηματικό τρόπο για την πρόβλεψη των εξελίξεων. Βλ. [έκθεση του FORENV 2021](#) και [συγκεφαλαιωτική περίληψη](#), καθώς και το έγγραφο [COM\(2022\) 289](#).

θα έχουν αντίκτυπο στη ρύπανση⁷². Οι μετασχηματισμοί αυτοί μπορούν να αποφέρουν οφέλη για την υγεία και το περιβάλλον, ιδίως εάν ληφθεί ως γνώμονας η φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης. Για παράδειγμα, ο χάρτης πορείας για τη βιομηχανική τεχνολογία για τις κυκλικές τεχνολογίες και τα επιχειρηματικά μοντέλα που βρίσκονται στο στάδιο της κατάρτισης υπενθυμίζουν τις ανάγκες της έρευνας για τον προσδιορισμό των δυνατοτήτων συνεργειών, καθώς και των συμβιβασμών μεταξύ κυκλικότητας και μηδενικής ρύπανσης. Αυτές οι αναδυόμενες τάσεις και η υπό εξέλιξη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση μπορούν να εξασφαλίσουν την πορεία προς μια πιο βιώσιμη Ευρώπη, αλλά αυτό θα εξαρτηθεί από την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

4. ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αυτή η ολοκληρωμένη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών «μηδενικής ρύπανσης» υπογραμμίζει για άλλη μια φορά ότι **οι τρεις παράλληλες περιβαλλοντικές κρίσεις — ρύπανση, κλιματική αλλαγή, απώλεια βιοποικιλότητας— συνδέονται πολύ στενά μεταξύ τους**. Η μετάβαση σε ένα καθαρό, κυκλικό και κλιματικά ουδέτερο οικονομικό μοντέλο γίνεται όλο και πιο επιτακτική —τόσο για την ΕΕ όσο και για τον υπόλοιπο κόσμο.

Η **τρέχουσα οικονομική και ενεργειακή κρίση** που προκλήθηκε από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η **ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19** επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων σε ολόκληρη την ΕΕ. Ορισμένα μέτρα μείωσης και ελέγχου της ρύπανσης αποτυγχάνουν λόγω διαταραχών⁷³ στην αλυσίδα εφοδιασμού, οι οποίες θα καταστήσουν πολύ δυσκολότερη την επίτευξη προόδου όσον αφορά τη μείωση της ρύπανσης βραχυπρόθεσμα. Ωστόσο, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, μπορούμε να προσπαθήσουμε να βρούμε τρόπους να μετατρέψουμε τις τρέχουσες προκλήσεις σε ευκαιρίες για την αντιμετώπιση της ρύπανσης. Για παράδειγμα, η συλλογική βούληση να αυξηθεί η ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ με τη σημαντική επιτάχυνση της ανάπτυξης καθαρών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα συμβάλει επίσης στη μείωση της ρύπανσης.

Είναι σαφές ότι η **παγκόσμια συνεργασία** για την αντιμετώπιση της πλανητικής κρίσης εντείνεται. Η **ΕΕ πρέπει να αποτελέσει μέρος της παγκόσμιας λύσης**, καθώς το αποτύπωμα ρύπανσής της είναι υπερβολικά υψηλό⁷⁴. Οι **ανισότητες στα επίπεδα ρύπανσης** είναι επίσης υψηλές, επηρεάζοντας τα πλέον ευάλωτα τμήματα της κοινωνίας. Η ΕΕ ηγείται της έκκλησης για φιλόδοξα αποτελέσματα στις διαπραγματεύσεις της COP15 για μια παγκόσμια στρατηγική για τη βιοποικιλότητα και στη διάσκεψη των

⁷² Π.χ. διαδεδομένα ψηφιακά εργαλεία και διεισδυτικοί τρόποι ζωής, μετασχηματισμοί στον τόπο και στον τρόπο ζωής και εργασίας μας, νέες μέθοδοι παρακολούθησης της ρύπανσης και δεδομένων, κτίρια διαβίωσης και ένα νέο φάσμα δομικών υλικών και πολύπλευρων επαναστάσεων του συστήματος τροφίμων.

⁷³ Π.χ. έλλειψη εφοδιασμού με χημικές ουσίες που απαιτούνται για τον καθαρισμό του μολυσμένου αέρα (π.χ. η αμμωνία ή τα προϊόντα με βάση την ουρία χρησιμοποιούνται για τη μείωση των εκπομπών NOx από ντιζελοκίνητα οχήματα) ή τον καθαρισμό νερού (π.χ. άλατα σιδήρου, υδροχλωρικό ή θειικό οξύ για την επεξεργασία λυμάτων).

⁷⁴ Βλ. [έκθεση αριθ. 1/2020 του ΕΟΠ](#) «Is Europe living within the limits of our planet?» (Ζει η Ευρώπη εντός των ορίων του πλανήτη μας;).

Ηνωμένων Εθνών για το δεκαετές πρόγραμμα «Νερό» τον Μάρτιο του 2023 και προετοιμάζει το έδαφος για μια παγκόσμια συμφωνία για τα πλαστικά.

Η παρούσα έκθεση σηματοδοτεί το σημείο εκκίνησης για «**την πορεία προς καθαρότερο αέρα, νερό και έδαφος για την Ευρώπη**». Τα στοιχεία είναι επιτακτικά και το ίδιο ισχύει και για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες. Συνολικά, τα επίπεδα ρύπανσης μειώνονται σε αρκετούς τομείς ρύπανσης, π.χ. όσον αφορά την ατμοσφαιρική ρύπανση ή τη ρύπανση από φυτοφάρμακα. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν άλλα προβλήματα ρύπανσης, π.χ. οι τάσεις για τον θόρυβο, τη ρύπανση από θρεπτικές ουσίες ή την παραγωγή αστικών αποβλήτων είναι μάλλον σταθερές κατά τα τελευταία έτη. Η επίτευξη των στόχων μηδενικής ρύπανσης για το 2030 δεν είναι εξασφαλισμένη γι' αυτά τα προβλήματα. Ως εκ τούτου, **η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση πρέπει να επιταχυνθούν** ώστε να μπορέσει η ΕΕ να επιτύχει αυτούς τους στόχους για το 2030. Από την πλευρά της, η Επιτροπή έχει υλοποιήσει ή προχωρήσει και στις 33 από τις αναγγελθείσες δράσεις για την περίοδο 2021-2024⁷⁵.

Αυτό που χρειάζεται περισσότερο τώρα για να αρχίσει η μηδενική ρύπανση να γίνεται ολοένα και περισσότερο πραγματικότητα είναι:

1. η **συμφωνία των συννομοθετών σχετικά με βασικές νομοθετικές προτάσεις**
2. η **εντατικοποίηση της εφαρμογής κρίσιμων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ σε τοπικό, εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο**⁷⁶ και
3. η **προώθηση παγκόσμιων πρωτοβουλιών, με την παροχή στήριξης στις προσπάθειες τρίτων χωρών.**

Επιπλέον, η έκθεση εντόπισε ορισμένες ελλείψεις, όπως η ανάγκη βελτίωσης της κοινοχρησίας και της χρήσης των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων δεδομένων. Η Επιτροπή, από κοινού με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), θα ασχοληθεί με τις διαπιστωθείσες ελλείψεις σε γνώσεις και δεδομένων (π.χ. σχετικά με τη ρύπανση του εδάφους), προκειμένου να υποβάλει ακόμη πιο ολοκληρωμένη έκθεση έως το 2024.

5. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Αυτή η πρώτη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών «μηδενικής ρύπανσης» παρέχει ένα σημείο εκκίνησης για την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη της φιλοδοξίας της ΕΕ για μηδενική ρύπανση. Συγκεντρώνει τα άμεσα διαθέσιμα στοιχεία για την πρώτη ολοκληρωμένη επισκόπηση υψηλού επιπέδου σε ολόκληρη την ΕΕ για τις κύριες απειλές από τη ρύπανση και τις πηγές της. Θα τροφοδοτήσει την πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και το 8ο πρόγραμμα δράσης

⁷⁵ Βλ. το [εργαλείο παρακολούθησης δράσης](#) για τη μηδενική ρύπανση.

⁷⁶ Μέσω του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης [κανονισμός (ΕΕ) 2021/240], η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος, στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης του αέρα, του εδάφους και των υδάτων, καθώς και της καταπολέμησης της απώλειας βιοποικιλότητας και της στήριξης της μετάβασης σε μια πιο κυκλική οικονομία.

για το περιβάλλον, η οποία αναμένεται να υποβληθεί έως το τέλος του 2023. Παρουσιάζει λεπτομερείς πληροφορίες στις περισσότερες ενότητες που αφορούν ειδικά τη ρύπανση, π.χ. σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση, τη ρύπανση των υδάτων, τη θαλάσσια ρύπανση, τη χημική ρύπανση και την ηχορύπανση. Έχει επίσης επισημάνει ορισμένες ελλείψεις οι οποίες θα αντιμετωπιστούν με στοχευμένο τρόπο έως το 2024.

Ειδικότερα, η έκθεση επισημαίνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε γνώσεις και δεδομένα σε ορισμένους τομείς, π.χ. όσον αφορά τη ρύπανση του εδάφους και τα αναδυόμενα ζητήματα που χρήζουν προσοχής. Για την κάλυψη των ελλείψεων σε δεδομένα, σημαντικές δυνατότητες έχουν τα διαστημικά δεδομένα, οι διαστημικές υπηρεσίες και οι εφαρμογές που παρέχονται από το σύστημα γεωσκοπησης Copernicus της ΕΕ. Η τρέχουσα και προγραμματισμένη έρευνα και καινοτομία θα στηρίξουν επίσης τις επόμενες εκδόσεις της έκθεσης⁷⁷. Άλλοι τομείς που επιδέχονται βελτίωση είναι η διαθεσιμότητα και η έγκαιρη υποβολή των δεδομένων, καθώς και η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των γνώσεων σχετικά με τη ρύπανση (π.χ. με την απλούστευση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων, την προώθηση της επιστήμης των πολιτών και την καλύτερη χρήση των ψηφιακών εργαλείων). Πολλές πρωτοβουλίες βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται, π.χ. στο πλαίσιο της προσέγγισης «μία ουσία, μία αξιολόγηση»⁷⁸ ή των πρόσφατων προτάσεων σχετικά με τον κατάλογο των ρύπων των υδάτων⁷⁹.

Η Επιτροπή και ο ΕΟΠ θα πρωτοστατήσουν στην προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι το πεδίο εφαρμογής, η ποιότητα, η επικαιρότητα και η αξιοπιστία του πλαισίου παρακολούθησης και προοπτικών «μηδενικής ρύπανσης» θα αυξάνονται με κάθε έκδοση⁸⁰. Επιπλέον, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων και ο ΕΟΠ συνεργάζονται για την ανάπτυξη ειδικού πλαισίου δεικτών για τα χημικά προϊόντα, το οποίο θα τροφοδοτήσει την επόμενη έκθεση.

Ιδιαίτερη προσπάθεια θα καταβληθεί επίσης για την περαιτέρω βελτίωση της παρουσίας και της απεικόνισης των επιπτώσεων της ρύπανσης, μεταξύ άλλων με τον συνδυασμό και τη συγκέντρωση των διαφόρων στοιχείων για την καλύτερη υποστήριξη των επικοινωνιακών προσπαθειών. Επιπλέον, οι δυνατότητες των προοπτικών για τον αέρα, τα ύδατα και τη θάλασσα και, ειδικότερα, των προοπτικών για το έδαφος θα ενισχυθούν για την καλύτερη υποστήριξη της χάραξης πολιτικής.

Οι προσπάθειες αυτές θα συμβάλουν επίσης στην υποστήριξη των εννέα εμβληματικών σκελών του σχεδίου δράσης για μηδενική ρύπανση, δεδομένου ότι η βελτίωση της παρακολούθησης και των προοπτικών μάς βοηθούν στον εντοπισμό των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας, βελτιώνουν την κατανόησή μας για την έκταση της ρύπανσης από προϊόντα και κτίρια και καθιστούν δυνατή την καλύτερη χρήση ψηφιακών λύσεων για την παρακολούθηση της ρύπανσης. Η σταθερή παρακολούθηση και οι αξιόπιστες προοπτικές της «μηδενικής ρύπανσης» συμβάλλουν επίσης στην αξιολόγηση της

⁷⁷ Βλ. παραδείγματα στην [έκθεση «Ορίζων»](#).

⁷⁸ Η Επιτροπή σχεδιάζει να εξορθολογίσει τη ροή πληροφοριών σχετικά με τα χημικά προϊόντα στους σχετικούς οργανισμούς της ΕΕ και να τις καταστήσει διαθέσιμες για περαιτέρω χρήση, μεταξύ άλλων και για το πλαίσιο δεικτών. Βλ. διαδικτυακή πύλη [«Πείτε την άποψή σας»](#).

⁷⁹ COM(2022) 540.

⁸⁰ Για λεπτομέρειες, βλ. [SWD\(2021\) 141](#).

παγκόσμιας ρύπανσης, καθώς μας παρέχουν τη δυνατότητα να επικεντρωθούμε σε συγκεκριμένες πόλεις και περιφέρειες για να προσδιορίσουμε την πρόοδό τους προς την επίτευξη μηδενικής ρύπανσης.

Η Επιτροπή καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, τις επιχειρήσεις, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, την ακαδημαϊκή κοινότητα και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με την πρώτη έκθεση παρακολούθησης και προοπτικών μηδενικής ρύπανσης⁸¹. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει επίσης την πλατφόρμα εμπλεκόμενων φορέων για τη μηδενική ρύπανση, η οποία δημιουργήθηκε σε συνεργασία με την Επιτροπή των Περιφερειών, για να συμβάλει στην κατάρτιση της δεύτερης έκθεσης παρακολούθησης και προοπτικών μηδενικής ρύπανσης το 2024.

Η επόμενη έκδοση της έκθεσης θα προβεί σε απολογισμό της αρχικής προόδου που έχει σημειωθεί και θα καθορίσει την προοπτική για την επίτευξη των στόχων μηδενικής ρύπανσης για το 2030 σύμφωνα με το όραμα μηδενικής ρύπανσης για το 2050 και, ως εκ τούτου, θα συμβάλει στην ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου παρακολούθησης του 8ου ΕΑΡ που αναμένεται το 2024.

---

⁸¹ Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν επίσης να απευθυνθούν στα σχετικά τρέχοντα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», τα οποία διαρθρώνονται γύρω από τις εννέα εμβληματικές πρωτοβουλίες της προαναφερθείσας έκθεσης, έτσι ώστε οι νέες γνώσεις και τα αποτελέσματα να μπορούν να συμβάλουν στην επίλυση των προβλημάτων των πολιτών, των αρχών και της βιομηχανίας.